

Cestopísně

Program s českými texty

Francouzský tradicionál (15.–16. století)

Une jeune fillette

Mladá dívka vznešeného srdce, půvabná, něžná, plná ctnosti, proti své vůli byla dána do kláštera — a to jí působí hlubokou bolest. / Jednoho večera po kompletáři seděla sama, ponořená v smutku, a šeptala: „Sladká Panno Maria, zkrácením života mi ulehčí.“ / Proč jsem nebyla dána svému věrnému milému, který mě tolik toužil mít — a já jeho, celou noc by mě držel v náručí, sdíleli bychom své myšlenky, své touhy. / Sbohem mi dal otec, matka i příbuzní, když mě poslali do kláštera, kde není radosti — jen žal, žiji v trýzni, čekám na smrt.

Sébastien Le Camus (cca 1610–1677)

On n'entend rien dans ce bocage

V tomto hájku vše ztichlo, noc je pokojná a tichá, ptáci umlkli, jejich zpěv už nezní. I vánek spí. A přece — sevřen bolestí — vysílám tisíc vzdechů.

John Dowland (1563–1626)

Can she excuse my wrongs

Může snad omluvit mé křivdy pláštěm ctnosti? Mám ji nazývat dobrou, když je tak krutá? Jsou snad ty jasné plameny, co mizí v dýmu, hodny chvály jako listí bez plodů? Ne, ne — kde stín jen tělo předstírá, můžeš být oklamán, máš-li zrak mdlý. Chladná láska je jak slova psaná do písku, jak bubliny, co plavou po vodní hladině. Chceš být takto klamán dál, když víš, že tě nikdy nenapraví? Nepřemůžeš-li její vůli, tvá láska zůstane navždy marná. / Byl jsem tak nízký, že jsem nesměl toužit po těch vznešených radostech, jež mi odpírá? Jak jsou velké, tak velká je má touha — a když je odmítá, co mi zbývá? Ustoupí-li tomu, co je rozumné, pak rozum káže, že láska má být spravedlivá. Drahá, daruj mi štěstí tím, že mi vyhovíš — nebo ukonči otálení, má-li být mou smrtí. Lépe tisíckrát zemřít, než žít takto stále v mukách. Drahá, jen pamatuj, že to já pro tvou lásku zemřel s klidem v srdci.

Come again, sweet love doth now invite

Přijď zas! Sladká láska, zve tě hlas, tvé půvaby se zdráhají dopřát mi zasloužený slastný čas — vidět, slyšet, dotknout se, líbat, s tebou znovu zemřít v nejsladší shodě duší. / Celou noc mé sny jsou plné stínů, mé oči plné slz, mé srdce nenachází radost v plodech a štěstí, jež jiní mají — jen bouře mi byly určeny. / Láska něžná, vytas svůj zraňující šíp, však její srdce nezasáhneš. Já sám to dosvědčuji — vzdechy a slzy, žhavější než tvé střely, ji lákaly, zatímco se vítězně smála.

Variace na anglické renesanční písně

Tarquino Merula (1594/1595–1665)

Folle è ben che si crede

Blázen je ten, kdo věří, že sladké lichotky lásky nebo hrozby plné hněvu odvedou mě od mého milovaného. Ať si mění názor, ať doufá, že získá svobodu — ať si říká, kdo chce, co chce. Jiní ať žárlivostí chrlí z hrudi zlé plameny, ať Megéra lije svůj jed, aby mě odtrhla od mé lásky. Ať mi smrt vezme život — nikdy se nerozváže to sladké pouto — ať si říká, kdo chce, co chce. Ještě přijde čas a místo, kde ulevím svému milostnému žáru, kde utiším skrytý plamen svého srdce i touhy po milém. A v stínu a děsu nočních jasů má láska se skryje jako kradený poklad — ať si říká, kdo chce, co chce.

Alessandro Scarlatti (1660–1725)

Già il sole dal Gange

Již slunce nad Gangou jasněji září, a stírá každou kapku slzícího jitra. Svým zlatým paprskem zdobí každé stéblo, a hvězdy z nebe maluje do trávy.

Jean Zewaldt Triemer (1704–1756)

Sonata I (Largo, Allegro)

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791) Un moto di gioia mi sento, K.570

*Záchvěv radosti cítím v srdci, oznamuje slast uprostřed obav.
Doufejme, že trápení skončí ve štěstí — osud a láska nejsou vždy krutí.
Slzami a bolestí se neživí věčně, někdy se z žalu zrodí dobro.
A když se zdá, že nebezpečí je největší, tu zazáří nejhlubší klid.*

Ludwig van Beethoven (1770–1827)

Aus Goethes Faust op. 75

III. Mephistos Flohlied

*Byl jednou jeden král, který měl obrovskou blechu. Měl ji velmi rád — jako by to byl jeho vlastní syn.
Zavolal si krejčího, a ten hned přišel. „Tak mu ušij šaty, a dej mu kalhoty!“
Do sametu a hedvábí byl bleší pán oblečen. Na šatech měl stužky, a dokonce i kříž. A hned se stal ministrem, nosil velkou hvězdu. Jeho bleší příbuzní se u dvora stali také velkými pány.
A páni i dámy u dvora velmi trpěli. Královna i její komorná byly štípány a okusovány. A nesměly blechy rozmáčkout, ani se poškrábat. My je ale rozmáčkne a udusíme hned, jak nás štípnou!*

Robert Schumann (1810–1856)

Kinderszenen, op. 15

I. "Von fremden Ländern und Menschen" – I. „O cizích zemích a lidech“

Franz Schubert (1797–1828)

Du bist die Ruh, D. 776, op. 59 č. 3

Ty jsi klid, mír, který konejší, jsi touha, a její naplnění. Tobě svěřuji s radostí i bolestí své oči a srdce — staň se jejich domovem. Vstup do mne, a tiše za sebou zavři dveře, aby nic nerušilo. Vyžeň z mé hrudi všechny jiné bolesti — ať je mé srdce naplněno tvou slastí. Ať mé oči osvítlí jen tvé světlo — ať je naplní zcela a beze zbytku.

Johannes Brahms (1833–1897)

Vier Gesänge, op. 43

I. „Von ewiger Liebe“

*Temno, jak temno je v lese a na poli. Už je večer, svět ztichl. Nikde světlo, nikde kouř, ano, i skřivan už zmlkl. Z vesnice vychází mládenec, doprovází svou milou domů. Vede ji kolem vrbového proutí, mluví mnoho a o lecčems: „Trpíš-li hanbu a trápíš se, trpíš-li kvůli mně hanbu od jiných, pak ať se naše láska rychle rozpadne — tak rychle, jak jsme se kdysi spojili. Rozejděme se v dešti a větru, tak rychle, jak jsme se kdysi spojili.“
Dívka odpovídá, dívka praví: „Naše láska se nerozpadne! Ocel je pevná a železo tvrdé, ale naše láska je ještě pevnější. Železo a ocel lze přetavit, ale kdo přetaví naši lásku? Železo a ocel se mohou rozpadnout, naše láska musí trvat navěky!“*

Modest Petrovič Musorgskij (1839–1881)

Píseň o bleše

Bohuslav Martinů (1890–1959)

výběr z písní

Petr Eben (1929–2007)

Písně k loutně (výběr)

Leoš Janáček (1854–1928)

Moravská lidová poezie v písních

29. Psaníčko

Eva Benett, soprán

Česká sopranistka, která se specializuje na barokní a klasicistní operní i oratorní repertoár, vystudovala klasický zpěv na Janáčkově akademii múzických umění v Brně se zahraničními stážemi na Mozarteu v Salzburgu a na Conservatorio di Verona, kde se věnovala především interpretaci italské a francouzské barokní hudby. Na svém repertoáru má významné operní role i koncertní party včetně Zuzanky z Figarovy svatby a Cleopatry v opeře Giulio Cesare in Egitto v dobovém provedení na scéně barokního divadla v Českém Krumlově. Pravidelně vystupuje v roli Paminy v Mozartově Kouzelné flétně v rámci Komorní opery Praha v Německu a Švýcarsku. Aktivně spolupracuje se soubory Musica Florea, L'Armonia Terrena, Hofmusici, Concerto Aventino, Barocco sempre giovane a Czech Virtuosi. Spolupracovala například také se Státní filharmonií Košice, Komorní filharmonií Pardubice, Národním divadlem v Praze, s Filharmonií Hradec Králové a Filharmonií Brno.

Josef Kovačič, bas

Rodák z Liberce, absolvent Pražské konzervatoře a Akademie múzických umění v Praze. Na profesionální operní scéně debutoval v roce 2015 v rakouském Bregenz, od té doby pravidelně hostuje na českých i operních zahraničních scénách. Jeho repertoár má široký záběr od barokních, romantických až po soudobé role, např. Kecal ve Smetanově Prodané nevěstě, Gremina v Evženu Oněginovi, Basilia v Lazebníku sevillském, Plutona v Monteverdiho Tanci nešťastnic nebo Inspektora a strýce Alberta v Glassově Procesu. Pravidelně vystupuje na scénách Divadla J. K. Tyla v Plzni, Slezského divadla v Opavě, Národního divadla Moravskoslezského v Ostravě a Divadle F. X. Šaldy v Liberci. V roce 2022 vystoupil jako rytíř Ubald ve Dvořákově Armidě na mezinárodním operním festivalu ve Wexfordu. Často vystupuje také na koncertech klasické hudby, spolupracuje s tělesy jako Collegium 1704, Filharmonie Brno nebo NeoKlasik orchestr.

Petra Machková Čadová, violoncello

Studovala moderní violoncello na Janáčkově akademii múzických umění v Brně a absolvovala stáž na Hoogeschool voor de Kunsten Utrecht. Své znalosti historicky poučené interpretace prohlubovala pod vedením Marka Štryncla. Absolvovala řadu mistrovských kurzů na historické i moderní violoncello a vystupovala s předními soubory staré hudby, mezi něž patří Musica Florea, Societas Incognitorum, Solamente Naturalis, Musica Aeterna a Czech Ensemble Baroque. Má bohaté mezinárodní zkušenosti z projektů a turné po Asii, USA a Evropě; je členkou souborů Musica Figuralis, Collegium Coloredo a Melopoetica. Věnuje se pedagogické práci coby koordinátorka Erasmus+ na ZUŠ Litovel a lektorka na Konzervatoři Evangelické akademie v Olomouci a prosazuje začleňování historicky poučené interpretace do uměleckého vzdělávání.

Marek Kubát, theorba

Na kytaru se začal učit coby samouk, posléze začal studovat kytaru na ZUŠ v Tišnově a loutnu na Akademii staré hudby v Brně u Miloslava Študenta. Své vzdělání si doplnil účastí na mezinárodních loutnových kurzech. Má dlouhou a variabilní koncertní praxi od folku a jazzu až po world music, současně je žádaným loutnistou a theorbistou v řadě barokních ansámblů včetně Capella Ornamentata, Concerto Aventino, Hof-musici, Ensemble Damian a Musica Figuralis. Spolupracuje také se soudobými skladateli a pravidelně vystupuje v projektech Polské filharmonie Bałtycké a Národního divadla moravskoslezského; pedagogicky působí na ZUŠ v Tišnově a spolupracuje s Divadelní fakultou Janáčkovy akademii múzických umění v Brně. Je bandleaderem a aranžérem jazzové kapely Undistortion.

Jan Mára, klavír

Pražský klavírista a dirigent, vystudoval klavír a dirigování na Konzervatoři Jaroslava Ježka a dirigování na Akademii múzických umění v Praze. Jako koncertní pianista pravidelně doprovází sólisty Národního divadla, Moravského divadla Olomouc a Divadla J. K. Tyla v Plzni, dlouhodobě také spolupracuje se spolkem Lieder Society zaměřující se na písňovou tvorbu. Tři sezony také působil jako klavírista Baletu Národního divadla, v roce 2021 pak absolvoval, coby dirigent, stáž na Universität für Musik und darstellende Kunst v rakouském Grazu. Jako asistent šéfdirigenta se podílel na nastudování poslední Dvořákovy opery Armida a také opery Richarda Strausse Ariadna na Naxu v Národním divadle. Dirigoval orchestry Prague Philharmonia, Bad Reichenhaller Philharmoniker, Savaria Szimfonikus Zenekar v maďarském Szombathely, Severočeskou filharmonii Teplice, Kühnův smíšený sbor aj. Kromě koncertní činnosti aktuálně diriguje balet Čajkovský v plzeňském Divadle J. K. Tyla a operní inscenaci Ad Matrem v Moravském divadle Olomouc.